

Obsah

1 ÚVOD	9
2 METODOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU	11
2.1 Výzkum 2014.....	11
2.2 Podoby a účely testových výzkumných nástrojů	12
2.3 Podoby a účely edukačních materiálů pro učitele	13
2.4 Výzkumný vzorek.....	13
3 KOGNITIVNÍ STIMULACE	17
3.1 Úvod.....	17
3.2 Náměty ke kognitivní stimulaci žáků pro edukační účely	20
3.2.1 Cvičení pro 1. a 2. ročník.....	20
3.2.2 Cvičení pro 2. a 3. ročník.....	20
3.2.2.1 První stupeň obtížnosti	20
3.2.2.2 Druhý stupeň obtížnosti.....	23
3.2.2.3 Třetí stupeň obtížnosti.....	24
3.3 Popis realizace výzkumu, výzkumný vzorek.....	27
3.4 Strukturovaný rozhovor se žáky jako metoda výzkumu	28
3.5 Výsledky z pohledu učitelů	28
3.5.1 Řazení po manipulaci s obrázky	29
3.5.2 Řazení bez manipulace s předměty	31
3.5.3 Další úkoly programu kognitivní stimulace	32
3.5.4 Závěrečná reflexe	32
3.6 Výsledky z pohledu žáků	32
3.6.1 Úvodní část rozhovoru	32
3.6.2 Hodnocení kognitivně stimulačního programu	33
3.6.3 Percepce učebních stylů	34
3.7 Závěr.....	35
4 SLOVO	37
4.1 Prekoncept a koncept slova	37
4.2 Výzkum 2014.....	38
4.2.1 Rozhovory s pokusnými osobami.....	38
4.2.2 Analýza písemností předškoláků a školáků	40
4.2.3 Nové výzkumné nástroje	41
4.2.4 Popis výzkumných nástrojů.....	42
4.2.4.1 Výzkumný nástroj A: Co už víme o větách - 1 Diktát (PES)..	42

4.2.4.1.1	Cíl pro téma slovo.....	42
4.2.4.1.2	Vedlejší cíl	42
4.2.4.1.3	Text	42
4.2.4.1.4	Analýza nástroje	42
4.2.4.2	<i>Výzkumný nástroj B: Diktát pro druháky (Jukové)</i>	43
4.2.4.2.1	Cíl.....	43
4.2.4.2.2	Instrukce pro učitelky.....	43
4.2.4.2.3	Text k diktování.....	43
4.2.4.2.4	Analýza nástroje	43
4.2.4.3	<i>Výzkumný nástroj C: Aprílový diktát pro druháky (Kudra)</i> ..	43
4.2.4.3.1	Cíl.....	43
4.2.4.3.2	Instrukce pro učitelky.....	43
4.2.4.3.3	Text k diktování.....	44
4.2.4.3.4	Analýza nástroje	44
4.2.5	Výsledky diktátu PES.....	44
4.2.5.1	<i>Spojitě napsaná slova</i>	45
4.2.5.2	<i>Diktát PES: Kateřina</i>	47
4.2.6	Výsledky Jukové	49
4.2.6.1	<i>Spojitě psaní slov u žáků na konci 2. roč. ZŠ</i>	49
4.2.6.2	<i>Spojitě psaní slov u žáků na začátku 3. roč. ZŠ</i>	50
4.2.7	Výsledky Kudra	55
4.2.8	Interpretace výsledků výzkumných nástrojů	57
4.2.9	Závěry	58
5	JMENNÝ ROD	59
5.1	Prekoncept jmenného rodu zjištěný v pilotáži	59
5.2	Jmenný rod ve školní edukaci	59
5.2.1	Pokusný výklad jmenného rodu	61
5.2.1.1	<i>Jmenný rod – propedeutika</i>	61
5.2.1.2	<i>Jmenný rod – výklad</i>	63
5.3	Výzkumný nástroj Kvákle	65
5.3.1	Popis výzkumného nástroje.....	65
5.3.1.1	Cíl.....	65
5.3.1.2	<i>Text pracovního listu</i>	65
5.3.1.3	<i>Analýza nástroje</i>	65
5.3.2	Výsledky pracovního listu Kvákle.....	66
5.3.2.1	<i>Kvákle u žáků</i>	66
5.3.2.2	<i>Kvákle u dospělých</i>	67
5.4	Efekty edukace jmenného rodu	68

5.4.1	Popis výzkumných kontrolních nástrojů	68
5.4.1.1	Výzkumný kontrolní nástroj Test I	68
5.4.1.1.1	Cíl	68
5.4.1.1.2	Text Testu I	68
5.4.1.1.3	Analýza nástroje	69
5.4.1.2	Výzkumný kontrolní nástroj Test II	69
5.4.1.2.1	Cíl	69
5.4.1.2.2	Text Testu II	69
5.4.1.2.3	Analýza nástroje	70
5.4.2	Výsledky výzkumných kontrolních nástrojů	70
5.4.2.1	Test I - vyhodnocení	70
5.4.2.1.1	Výsledky z konce 3. roč. ZŠ	70
5.4.2.1.2	Výsledky ze začátku 4. roč. ZŠ	71
5.4.2.2	Test II - vyhodnocení	76
5.4.2.2.1	Výsledky z konce 3. roč. ZŠ	76
5.4.2.2.2	Výsledky ze začátku 4. roč. ZŠ	78
5.4.2.3	Závěr z kontrolních výzkumných nástrojů	81
5.5	Závěr	82
6	SLOVESNÝ ČAS	83
6.1	Počáteční výzkum	83
6.1.1	Terminologická poznámka	83
6.1.2	Vstupní pilotáž	84
6.1.2.1	Východiska	84
6.1.2.2	K výsledkům pilotáže	87
6.1.2.2.1	Didaktické limity	87
6.1.2.2.2	Významná zjištění	89
6.1.2.2.2.1	Určování času z výpovědí bez adverbiale	89
6.1.2.2.2.2	Určování času z výpovědí s adverbiale	90
6.1.2.2.2.3	Adverbiale času v časových pásmech u dětských respondentů	91
6.1.2.2.3	Vybrané časové výrazy v ČNK	91
6.2	Slovesný čas - rozšíření, doplnění, tvorba edukačního konceptu	93
6.2.1	Výzkumný nástroj Test III	93
6.2.1.1	Šetření 1 (Test IIIa)	93
6.2.1.1.1	Cíl	93

	6.2.1.1.2	Text	93
	6.2.1.1.3	Analýza nástroje	94
	6.2.1.1.4	Vyhodnocení Šetření 1.....	94
	6.2.1.2	Šetření 2 (Test IIIb)	95
	6.2.1.2.1	Cíl.....	95
	6.2.1.2.2	Text	95
	6.2.1.2.3	Analýza nástroje	95
	6.2.1.2.4	Vyhodnocení Šetření 2.....	96
6.3	Rozšíření edukačního konceptu		97
6.3.1	Průniky časových pásem.....		97
6.3.2	Časové relace v nesouvětné výpovědi		99
6.3.3	Větosled jako prostředek vyjádření časových relací.....		100
6.3.4	Neplnovýznamové predikátory - syntaktické sloveso		103
6.4	Závěry pro budoucí didaktická doporučení		105
7	VĚTA		107
7.1	Prekoncept a koncept věty		107
7.2	Výzkum 2014.....		110
7.2.1	Podklad pro upravený výklad druhů vět		110
7.2.2	Formulace výzkumného úkolu		114
7.2.3	Výzkumný nástroj A: Co už víme o větách - 1 Diktát (PES) ...		114
	7.2.3.1	Cíl.....	114
	7.2.3.2	Popis výzkumného nástroje.....	114
	7.2.3.3	Text nástroje.....	114
	7.2.3.4	Analýza nástroje	114
	7.2.3.5	Průběh testování a výzkumný vzorek	114
	7.2.3.6	Vyhodnocení	115
	7.2.3.7	Závěr	117
7.2.4	Výzkumný nástroj B: Co už víme o větách - 2 Věty (doplňování)		117
	7.2.4.1	Cíl.....	117
	7.2.4.2	Popis nástroje.....	118
	7.2.4.3	Text nástroje.....	118
	7.2.4.4	Analýza nástroje	119
	7.2.4.5	Průběh testování a výzkumný vzorek	119
	7.2.4.6	Vyhodnocení	119
	7.2.4.6.1	Soupis výsledků po ročnicích	120
	7.2.4.7	Závěr	152
7.2.5	Výzkumný nástroj C: Znaky za větami		153

7.2.5.1	<i>Cíl</i>	153
7.2.5.2	<i>Popis nástroje</i>	153
7.2.5.3	<i>Text nástroje</i>	153
7.2.5.4	<i>Analýza nástroje</i>	154
7.2.5.5	<i>Průběh testování a výzkumný vzorek</i>	154
7.2.5.6	<i>Výsledky</i>	154
7.2.5.7	<i>Závěr</i>	157
8	VÝPOVĚĎ A JEJÍ FUNKCE	159
8.1	Předcházející výsledky výzkumu – pilotáž 2013	159
8.2	Teoretická východiska	160
8.2.1	Komunikační funkce výpovědi a jejich osvojování.....	160
8.2.2	Záměry aneb co řekneš, když... ..	163
8.2.3	Výzkum identifikace mluvních aktů a schopnosti jejich pojmenování.....	167
8.3	Popis výzkumných nástrojů	167
8.3.1	Výzkumný nástroj KF 1.....	167
8.3.1.1	<i>Cíl</i>	167
8.3.1.2	<i>Text pracovního listu</i>	168
8.3.1.3	<i>Instrukce pro zadavatele testu</i>	168
8.3.1.4	<i>Analýza nástroje</i>	168
8.3.2	Výzkumný nástroj KF 1B.....	168
8.3.2.1	<i>Cíl</i>	169
8.3.2.2	<i>Text pracovního listu</i>	169
8.3.2.3	<i>Instrukce pro zadavatele testu</i>	169
8.3.2.4	<i>Analýza nástroje</i>	169
8.3.3	Výsledky výzkumných nástrojů.....	169
8.3.3.1	<i>Výsledky výzkumu KF 1</i>	170
8.3.3.1.1	Výsledky jednotlivých „druhů výpovědi“	172
8.3.3.1.2	Shrnutí výsledků výzkumného nástroje KF 1.....	193
8.3.3.1.3	Rozvrstvení odpovědí s ohledem na pohlaví žáků	194
8.3.3.2	<i>Výsledky výzkumu KF 1B</i>	198
8.3.3.3	<i>Interpretace výsledků výzkumného nástroje KF1B</i>	207
8.4	Edukace komunikačních funkcí výpovědi	207
8.4.1	Průběh edukace.....	208
8.4.2	Zjišťování efektů edukace.....	209
8.5	Výzkumný kontrolní nástroj Test IV	209

8.5.1	Cíl.....	209
8.5.2	Text pracovního listu	209
8.5.3	Analýza nástroje.....	210
8.5.4	Průběh šetření a výzkumný vzorek.....	210
8.5.5	Výsledky výzkumného kontrolního nástroje Test IV	210
	8.5.5.1 <i>Výsledky žáků na konci školního roku</i>	210
	8.5.5.2 <i>Interpretace výsledků červnových testů</i>	214
	8.5.5.3 <i>Výsledky žáků na počátku dalšího školního roku</i>	214
	8.5.5.4 <i>Interpretace výsledků Testu IV</i>	216
	8.5.5.5 <i>Závěr</i>	217
9	ZÁVĚR	219
10	SUMMARY	223
11	LITERATURA	227
12	REJSTŘÍK	231
13	PŘÍLOHY	235